

Hei!

Kevät etenee ja päivä pitenee. Niin myös käynnistyneet työehtosopimusneuvottelut etenevät usealla rintamalla.

TYÖEHTOSOPIMUSNEUVOTTELUT

Perinteisesti julkisen puolen pääsopijajärjestöt JUKO mukaan lukien ovat irtisanonut virka- ja työehtosopimukset, sopimuskausi 1.4.2020–28.2.2022 siten, että kunta-alan sopimukset päättyvät 28.2.2022, jolloin lakkaa työrauhavelvollisuus. JUKO on kartoittanut syksyn ja nyt kevään aikana järjestövalmiuttaan siltä varalta, että hyväksyttävää neuvottelutulosta ei saavuteta ilman painostustoimia.

Sopimusratkaisua neuvotellaan kuudelle sopimusalueelle, jotka koskevat noin 425 000 palkansaajaa.

Kunta-alan sopimuksia ovat:

- Kunnallinen yleinen virka- työehtosopimus KVTES (n. 120 200 palkansaajaa),
- Sosiaali- ja terveydenhuollon työ- ja virkaehtosopimus eli SOTE-sopimus (n. 180 000 palkansaajaa),
- Kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus OVTES (n. 80 700 palkansaajaa),
- Kunnallinen lääkäreiden virkaehtosopimus LS (n. 17 000 palkansaajaa),
- Kunnallinen teknisen henkilöstön virka- ja työehtosopimus TS (n. 23 000 palkansaajaa)
- Kunnallinen tuntipalkkaisen henkilöstön työehtosopimus TTES (n. 8 000 palkansaajaa).

Näiden kuuden sopimusalan lisäksi kunta-alalla on työehtosopimus näyttelijöille ja virka- ja työehtosopimus muusikoille. Näiden kahden sopimuksen piirissä on yhteensä alle tuhat palkansaajaa.

Tällä hetkellä tätä kirjoittaessani Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:n näkemys on, että neuvotteluissa vaaditaan kuuntelemisen ja yhteensovittamisen taitoa. Tähän varmaan kaikkien palkansaajajärjestöjen on helppo yhtyä. Meneillään olevat neuvottelut koskevat kunta-alan sopimuksia. Taustalla on kuitenkin myös ajatus valmistautumisesta hyvinvointialueuudistukseen. Kunta-alan sopimuksia halutaan uudistaa siten, että niissä olisi yhdessä sovittuja pelisääntöjä, jotka voisivat toimia myös hyvinvointialueilla vuonna 2023. Neuvottelun kohteena olivat tulevan kauden sopimusraami ja rakenne. Lisäksi keskusteltiin kunnallisen pääsopimuksen uudistamisesta, jossa huomioidaan hyvinvointialueiden perustaminen. Kaikki sopijapuolet hyväksyivät toukokuussa 2020 aiesopimuksen, jonka lähtökohdaksi on, että kunta-alalla ja hyvinvointialueilla on yksi yhteinen pääsopimus sekä yksi yhteinen pääneuvotteluryhmä. Pääsopimus on neuvottelumenettelyä ja sopimusjärjestelmää koskeva sopimus.

Neuvottelijaosapuolet ovat käsitelleet muun muassa sopimuskauden pituutta sekä palkankorotuksia ja niistä erillisiä palkkaohjelmavoitteen. JUKO pitää ensiarvoisen tärkeänä, että kunta-alalla kaikkien ostovoima paranee sopimuskaudella. Tämän takia järjestö tavoittelee inflaation selättäviä prosentuaalisia yleiskorotuksia.

JUKO korostaa, että palkankorotusten lisäksi kunta-ala tarvitsee ehdottomasti monivuotiset palkkaohjelmat, jotka korjaavat tehtävän vaatavuuden ja sen edellyttämään koulutukseen nähden alipalkattujen asiantuntijoiden ja esihenkilöiden palkkausta. Palkkaohjelmat ovat välttämättömiä työelämän tasa-arvoistamisen ja osaavan työvoiman saatavuuden takia. JUKO:n mielestä palkkaohjelmien mitoitusta täytyy olla kaikissa kuntasopimuksissa saman suuruinen, mutta niiden kohdennuksesta olisi voitavan neuvotella sopimusaloittain. Palkkaohjelmat sijoittuvat myös tulevia hyvinvointialueita, mutta ne pitää toteuttaa erillään hyvinvointialueiden palkkojen yhdenmukaistamisesta eli palkkaharmonisoinnista. JUKO tähdentää, että lakisääteinen, samapalkkaisuuteen pohjautuva velvoite ei ole sopimusneuvottelujen kaupankäynnin kohde.

Edellisellä neuvottelukierroksella päätettiin kunnallista pääsopimusta. Nyt osapuolet ovat keskustelleet sen uudistamisesta edelleen niin, että sanamuodot vastaisivat nykyistä lainsäädäntöä. Lisäksi sopimuksessa tulisi luetella kaikki kunta- ja hyvinvointialan virka- ja työehtosopimukset.

SOTE-sopimuksen osapuolet ovat myös jatkaneet neuvottelutavoitteidensa läpikäyntiä. JUKO:n tavoitteena neuvotteluissa ovat muun muassa korvaukset työajalla matkustamisesta. JUKO:lle matkakorvausneuvottelut ovat olennainen asia, sillä työntekoalueet ovat laajenemassa. Matkustaminen lisääntyy sekä työajalla että työpaikan ja kodin välillä, jolloin työhön sidonnaisuus kasvaa merkittävästi. Tämä korostuu erityisesti hyvinvointialueille siirryttäessä. JUKO katsoo myös, että matkustamiseen käytetty aika pitää korvata siinäkin tapauksessa, kun työntekijä matkustaa säännöllisesti työasioissa työajan ulkopuolella.

JUKO:n neuvottelupäällikkö Jouni Vattulaisen mukaan viimeisimmässä neuvottelussa keskityttiin myös paikallisten sopimusten kysymyksiin erityisesti hyvinvointialueille siirryttäessä, koska kaikki paikalliset sopimukset siirtyvät sovellettaviksi hyvinvointialueilla. Nyt voimassa olevien sopimusten päällekkäisyydet tullaan selvittämään.

Sture Fjäder

Oman säväyksensä käytävien työehtosopimusneuvottelujen uutisointiin saatiin korkeasti koulutettujen kattojärjestön Akavan puheenjohtaja Sture Fjäderin avautumisesta 8.2.2022 Akavan järjestämässä työllisyyskeskustelussa. Hänen näkemyksensä mukaan: **”Kiistelty kilpailukyky sopimus palautti Suomen kilpailukyvyyn. Se oli raskasta, mutta se oli pakko tehdä.”** Hän myös vaati lisää toimia Suomen työllisyysasteen nostamiseksi. Hän esitti, että pelkkää perusturvaa saavien työttömien velvoitteita osallistua työllistymistä edistäviin tulisi kiristää. Fjäder julistaa: **”Jos saat työmarkkinatukea, osallistut toimenpiteisiin, joita yhteiskunta vaatii. Nyt alle puolet on toimenpiteiden piirissä. Niinhän se ei voi olla.”** Näkemystään Fjäder perusteli Ruotsin uuden pääministerin sanoilla: **”Ruotsissa tapa elää ja olla on, että kaikki terveet aikuiset ihmiset elättävät itsensä työllä”.** Hän myös edellyttää poliitikoilta uskallusta tehdä ikäviäkin päätöksiä: **”Joku asia voi tuntua pahalta ja kovalta, mutta jos se johtaa työllisyysasteen nousuun, se pitää tehdä. Työllisyysaste ei nouse vain tekemällä niin sanotusti ‘hyviä asioita’, vaan pitää uskaltaa tiivistää rakenteita ja uudistaa järjestelmiä. Sekä keppiä että porkkanaa. Tällä hetkellä on enemmän porkkanaa kuin keppiä.”**

Useat työntekijäjärjestön ja myös Julkisan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO irtisanoutui Fjäderin kommentista ja kutsui kilpailukyky sopimusta ”äärimmäisen epäoikeudenmukaiseksi”. JUKO:n näkemyksenä on, että Kiky ei ole julkisen sektorin neuvottelujen agendalla nyt eikä jatkossa.

KUULUMISIA

Paikallisesti yhdistykselle ei kuulu uutta. Yksi tärkeimmistä asioista on löytää pankki, jossa palvelumaksut olisivat siedettäviä. Tällä hetkellä niillä on kohtuuttoman suuri merkitys yhdistyksen taloudessa.

Tekniikan ja eritysalojen Ammattilaiset KTL ry:n hallituksessa käsiteltiin helmikuun kokouksessa liiton omistaman huonokuntoisen yksión myymistä taloyhtiöstä, jossa asuntoja omistaa erilaiset sijoitusyhtiöt. Keskustelun lopputuloksena päätettiin, että työvaliokunta valmistele hallitukselle esityksen myynnin toteuttamisesta ja myynnistä saatujen varojen kohdentamisesta.

Toisena isompana asiana oli liiton viestintästrategialuonnoksen läpikäyminen ja sen saaminen hyväksyttävään kuntoon, jotta sen pohjalta voidaan tehdä liiton pitkän aikavälin viestintäsuunnitelma. Seuraavan kerran liiton hallitus kokoontuu maaliskuun lopulla.

Sopuisaa kevättä toivoen!

Pirjetta Sipiläinen-Salo

KTL Satakunnan yhdistys ry, pj.